

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wttlich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler
(Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-
vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlö-
nyének

V-ik folyama második felére.

Nem mulaszthatjuk el ezen alkalommal, midőn egészen ujjaszervezendő lapunk fölött ismét egy fél év vonult el, arra az olvasó közönség, különösen a királyhágon inneni jogászok figyelmét és támogatását felhívni. A szerkesztőség különös gondot fordított arra, hogy a napi kérdéssé vált, s hazánkra nézve oly nagy horderejű codificatio kérdése feletti vitákat olvasóink mindég eredeti forrásból vegyék, erre nézve több jogász megígérte szellemi támogatását. Tárczánk érdekes és vegyes rovatunk élénk és új leend mindég.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 forint. Évnegyed-re 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj legcélszerűbben postai utalvánnyal a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre küldendő.

M.-Vásárhely, 1873. július 8.

(L.) Előbbi számunkban megkezdett cikket folytatjuk. Az igazgatási rendszert, megkülönböztetve a biztonsági rendszertől, már nem a valamely személyiségben általán rejlő, hanem valamely a közönség vagy egyesek egy bizonyos életviszonyát fenyegető egyes cselekvőségre vonatkozik. Feladatát tehát a közélet valamely bizonyos körének oltalmazása képezi; és miután a nyilván élet általában az igazgatás körébe tartozik, következik, hogy az igazgatási rendszert az egész igazgatásban befoglaltassék; vagyis, hogy már nem egy különös működés, hanem inkább az igazgatás minden ágabani tevékenység rendszeti részét képezze. E rendszetnek ennél fogva nincs is önálló rendszere, hanem ez az igazgatás öszrendszerében foglal helyet, mint a nyilvános tevékenységnek oltalmára rendelt része. Létezik tehát népszerű, egészségügyi, ut posta-, hitel- és erdészeti rendszet; ez bővebb felvilágosítást nem igényel. Csak azt kell még itt felemlitenünk, hogy a koldusok és csavargók rendszete, az igazgatási rendszet társas részét képezi, s ennél fogva az igazgatástán harmadik részében ismét előfordul önállóan. Hogy az igazgatás egyes körei, mint pl. az erdészeti ügy igazgatása, még általában

most is rendszetnek neveztetnek el, például: erdei rendszet, csak történeti rendszet, és mint ilyen, már úgy hisszük, senkit zavarba nem hozhat.

Ellenben ezen rendszet jogelve és jogfejlődése még különös ismertetést és kifejtést igényel.

Mig a biztonsági rendszetnek csak valamely tény valószínűségével van dolga, az igazgatási rendszetnek mindig egy határozott cselekvényt kell veszélyesnek jelelnie, és ennél fogva ezt határozottan betiltania. Ezáltal jövőre ily rendőrileg tiltott cselekvény elkövetése, a közakarat sérteése fog lenni, és mint ilyen, magábanvéve büntethető cselekvényt képez.

A meddig a büntető törvényhozás nem foglalkozik ezen igazgatás rendszeti tilalmak áthágásaival, addig a tilalom, büntetés és az ily kihágások körüli eljárás egészen a rendszet körébe tartozónak volt szükségkép tekintendő és így a rendszet a tekintetben magában foglalta a törvényt, rendeletet és bíróságot. Az állampolgári jogegyenlőség elvével ebben rejlő ellenmondás alkalmat szolgáltatott az első kísérletre, ezen kihágások egész körét az igazgatási rendszetből kiragadni, és a büntető törvényhozás kiegészítő részévé tenni, hogy ilykép a rendőri önkény helyébe legalább valami törvény állittassék. Ez legelőször a Code Pénalban történt, mely a contraventio fogalmát büntető jogi fogalomná tette és az első kísérletet a contraventiók büntető jogi rendszeréhez a 147. art. megállapította. A német büntető törvényhozások több, kevesebb öntudattal ezt követték, és így fejlődött ki a kihágások büntető joga, mely kihágások nem egyebek, mint az igazgatási rendszet elleni vétségek. De azért mégis a kihágás, mert nem sért személyiséget, magábanvéve a természetétől lényegesen különböző maradt, s ezért nem is lehetett a kihágás jogi következményeit valódi büntetéseknek nevezni; végre nem is voltak kielégítők a tulajdonképeni büntető törvénykönyvnek ide vonatkozó rövid cikket. Ennél fogva megmaradt a rendszetnél a jog, hogy egyoldalú szabályai által parancsokat adhasson, ez volt a rendőri intézkedések köre a büntető és rendőri törvények mellett, ebből következtetőleg megmaradt a rendszetnek azon joga is, hogy az ily rendőri intézkedések áthágásait büntetésekkel fenyithesse, és ebből keletkeztek rendőri fenytékek, a fenytő büntetések mellett; végre célszerűnek bizonyult, hogy ezen kihágásokra nézve a rendőrség számára különös eljárási szabályok állittassanak, a rendőri eljárás a bűnügyi mellett, a melynek szinte a célszerűség okainál fogva a rendőri törvény-szék a büntető törvényszék mellett felel meg. Mind ezen jogviszonyok tulajdon természetükből fejlődtek ki, és többnyire büntető törvényhozás mellett, tehát tulajdonképen ellenmondásban azon elvvel, hogy ne legyen büntetés, rendes bíróság és eljárás nélkül. Csak az újabb időkben kezd ezen egész kör önállóan, a többi igazgatási és büntető jogtól különválni, és így keletkeznek az utolsó évtizedek rendőri fenytő törvénykönyvei, a melyek általá-

nos részükben az intézkedési jogot, az illetőséget és rendőri eljárást általában; a különös részben pedig a kihágások rendszerét az igazgatás elemei szerint foglalják magukban. Ennél fogva nem lehetünk kétségben az álláspont iránt, a melyen jelenleg vagyunk. Ezt következőkbe foglalhatjuk össze: 1-ször: A rendőri fenytő törvényszék szükséges elemét képezik a beligazgatási jognak. 2-or: Egy külön sommás eljárásnak megfelelő rendőrtörvényszéki eljárás alkalmazása, rendőri fenytékeknel célszerű. 3-or: Miután a rendőri fenytő törvénykönyvek mellett sem lehet, minden esetekre előre láthatólag intézkedni, ennél fogva fenn kell hagyatni az igazgatási rendszet azon jogának, hogy intézkedéseket tehessen, és ezek megszegőit, rendőri fenytékekkel büntethesse; ezen rendőri fenytékekre vonatkozó törvényhozás azonban mindig a község hozzájárulásával, és csak bizonyos határok között gyakoroltathassék; azután a beligazgatás minden ágaira is kiterjeszthetők. A jövőnek képezi feladatát, hogy ezen a fenytő és rendőri büntetés közti különbség alapján egy résziől, másrésziől meg a biztonsági és igazgatási rendszet megkülönböztetéséből kiindulva, e téren kielégítő törvényhozás- és gyakorathoz vezessen.

(Az igazságügyi enquete) tárgyalásai:

Daruváry: Egész terjedelmében hozzájárul Fábrý indítványához, s elfogadja alapul az osztrák p. tk.-vet Codificatio útján a legkedvezőbb körülmények között is csak igen hosszú idő alatt készülhetne el, kedvezőtlen esetben pedig csak a jövő nemzedék juthatna hozzá. A mi jogállapotaink mellett ily hosszú ideig nem várakozhatunk. Az o. p. t. revisiója, ha csak a gyakorlat szükségét vétnék figyelembe, nem veend nagyon hosszú időt igénybe. E rendszabály nem léptet új provisoriumot é etbe, csak a fennállót teendi elviselhetővé.

Csapó törv. elnök: A codificatiót csak a közj egyik eszközének tekintti, de nem tud lelkesedni idegen codexek mellett: sajnálja, hogy az o. p. t. behozatala megtörtént; még inkább, hogy hatályon kívül helyeztetett, midőn már a rázkódáson átestünk; de legnagyobb baj lenne újbóli behozatala. Nagy súlyt fektet a codificatió a nemzeti törvény- és szokásra, s a tudományt nem fogadja el a codificatio alapjául. Helyesnek találja a részletes törvényalkotást, első helyre tevén a kötelmi jogot.

Halmossy Endre: Az alkotandó magánjogi törvénykönyvet az o. p. t.-re kívánja fektetni. A concret viszonyokból indul ki, a mostani jogbizonytalanságot tarthatlannak véli, s az unió végrehajtására szükségesnek tartja, hogy az ország különböző részeiben egy törvény legyen. Csak oly mód vezethet célhoz, a mely mód gyors orvoslást képes nyújtani. A készitendő törvénykönyv, ha kijavítjuk, az o. p. t. hibáit, nem lesz osztrák, hanem magyar törvénykönyv. Az o. p. t. rendszerének kirívóbb hiányait igen rövid idő alatt ki lehetne javítani, bárha a rendszernek nem tulajdoníthatni nagy gyakorlati jelentőséget. A munkát legcélszerűbb volna az egyes részek szerint négy évre bízni, a törvénykönyvet — házasságjogi s hitbizományi rész kivételével — egyszerre öhajtván életbeléptetni.

Szabó Miklós azok nézetéhez csatlakozik, kik a codificatio útján tartják követendőnek. Határozottan tagadja azon állítást, hogy az o. p. t. behozatala nem szült elégtelenséget, s hogy a bírói kar most is öntudatlanu

Rendőriádák.

alkalmazza azt. Receptióját, rövid revisió után se üdvösnék, se tanácsosnak nem tartja. Az alkotandó codexnek, mint tervszerű egésznek előterjesztése lesz a leghelyesebb.

Perczel Béla tekintetben kívánja az önálló polgári codex törvényalkotási nehézségeit vétetni. Viszonyaink sem oly consolidáltak, hogy egy teljes codex már a közel jövőben elkészülhetne, s nagy mulasztás lenne nem gondoskodni addig is a legégetőbb hiányokról, nem hagyva figyelmen kívül az o. p. t. viszonyainak megfelelő részét sem. Legsürgősebbnek véli az orvoslást az örökösödési jog terén, s nem lát semmi veszélyt a részenkinti életbeléptetésben.

Tóth Elek teljesen elfogadja Fábry indítványát. Tisztán jogász szemponcból indul ki, s nem akarja a jelen generációt egy ötödik jogrendszerrel terhelni meg. A jelen állapot tarthatlansága rögtön segínyt kíván, s ez csak az o. p. t. alapul fogadásával lehetséges.

Suhajda: Valamely idegen codexnek a mi viszonyainkhoz alkalmazása nem venne kevesebb időt igénybe, mintha a codicatornak szabad kéz hagyatnék. Egészen az o. p. tk. nem mellőzhető, de tekintetbe kell venni specifiкус jognézeteinket is. A sorrendre nézve az általános résznek adja az elsőseget.

Kozma Sándor: Rendszeres törvénykönyvre égető szükség van, s ennek egyedüli módja a receptió. A codificatio létesülésében nem bízunk, s az o. p. t. revisió mellett elfogadását ajánlja, első helyre tevén — ha elkerülhetlen volna a részenkénti előterjesztés — az örökösödési jogot.

Lészay Lajos: A codificatiót pártolja, tekintetbe kívánván vétetui hazai jogviszonyainkat is. Csak a felszámolásra nézve szolgálhatna keretül valamely újabb codex, pl. a zürichi. Lehető a részenként előterjesztés is, első helyen az örökösödési joggal.

Májláth György: Már államszerkezetünkönél fogva nem ajánlaná a részenként előterjesztést. Az egyszerű receptióba nem tudna belenyugodni, a codificatio pedig — hazai viszonyaink s a parlamentaris nehézségek miatt is — sok időt venne igénybe, s így határozottan az o. p. t. revisiója mellett van, mert a mostani állapot tarthatlan s a problematicus reményekért nem szabad feladnunk a lehetőt.

(Vége köv.)

TÁRCZA.

Katalin.

— ELBESZÉLÉS. —

Lukátsffy Auréltól.

(Folytatás.)

A levél, mely akkora felindulásba hozta gróf Erneyi özvegyét, így hangzott:

Kedves nővérem! Kilencz hava, hogy hazámat ismét elhagytam és ezuttal utószor. Ezen alkalommal meglátogattam Nizát, hol a természet örök ifjúságban létezik, élveztem szabad levegőjét a boldog Helvetiának, ott voltam a genfi és zürichi tavak partjain, s meghatva álltam az ékes romok előtt, bejártam a lautenbrünni völgyet, a portici, antipáruiti és a bredevindi barlangot, láttam a Pireneket és Sövéneket, s gyönyörködtem benne. Vannak, kik szenvedélyesen szeretik a tengert, s midőn fellázad hulláma, romboló dühe kitör, fenségesnek nevezik. Előtte nem nincsen nagyobb szerű, mint egy hegy vagy szikla, oly csoda alkotásu némelyik, de az örök nyugalom el nem hagyja soha, s nyitott könyv, melyben a föld történelme van leírva, a különböző régek mind megannyi lapok ezer évet mondanak el a teremtésből.

Hazám iránti kötelességem, s a vágy titeket kedveseim, láthatni visszatértek utánból, s már Magyarhon bércei közt látam magamat, midőn testi erőm megfogyott és X. vidékén a forró láz kitört rajtam. Nehány hétig tartó betegségemből azonban felüdültem, csakhamar s csak is erőm visszatérését vártam, hogy folytathassam utamat. — Egy délután szobám ablakánál ültem, szemeim a hóval fedett Tátrán függtek, melynek bazált sziklái, me redék oldalai, s függő csúcsai annyira hasonlítanak a grünnendvaldi havasokhoz. A balsamos hegyi lég felmelegítve a megtört napsugarak visszfénye jótékonyan hatott reám, míg a kis fa házak veres fedeleikkel, a hegy oldalához ragasztva — mint a fecskéfészkek, s a kis lutheranu-

A több felől mind hangosabban nyilvánuló panasz, s ennek folytán városunk összes közóhájának teszünk eleget, midőn e rovatot megnyitjuk.

Tartozkodtunk ez ideig e lépéstől, mert hittük, hogy többszöri felszólalásunkat bár némi eredmény fogja követni, de csalódtunk; a lépten nyomon mutakozó rendtelenségek ecláetas bizonyítékai annak, hogy szavaink elhangzottak a pusztában.

Ez így tovább nem mehet. Városunkban tekintélyes számú rendőrség van szervezve, Kolozsvár után Erdélyben nálunk kerül az adminisztráció ez ága legtöbbet s daczára ennek legtöbb okunk nekünk van panaszra.

Ha annyi pénzt áldozunk, szeretnők, hogy lássunk is valamit; az arkádiai egyszerűséggel torkig laktunk, türelmünk teljesen kimerült.

A köteles tisztelet egy hatóság irányában csak addig állana fenn, míg ez amarra érdemtelenné nem válik, mihelyt ez utóbbi eset áll be csak az áltisztelet marad, mialatt keserű bosszankodás rejlik.

Egyesek nem érvényesíthetik kellőleg panaszaikat, sok tekintet gátolja őket e részben, tehát sajtó után a közvélemény palladiuma alatt kell és fogunk e bajon segíteni.

Elvünk a méltányosság leend. Soha sem fogjuk szavainkat ok nélkül felemleni, egyedül városunk érdekét tartva szemelőtt; a személyes akadékoskodás és viszketegség felül emelkedünk, de másfelől a körülményeknek a lehetőség határai közötti tekintetbevételével, ott hol kell felszólalni, eldázhatlanul kötelességünknek tartjuk.

Ismételjük: tudjuk mit és mennyit tehet rendőrségünk, számbavesszük az időt és rendelkezés alatt álló eszközöket, s a lehetőség határán túl nem terjeszkedünk.

Epen azért, mert emberi erőn felülit sohasem kívánunk, — elvárjuk — mert városunk összes lakói érdekei követelik, hogy meghallgattassunk.

Szeretnők, hogy e rovat minél rövidebb életű legyen, velünk ezt a helyzet kényszerűsége nyitatta s rendőrségünk erélye szüntetheti meg.

Addig azonban tarlósszunk, mert van mit.

* * *

Annak idejében felszólaltunk volt a városunkban csak nem iparágként üzött szabad koldulás rendszere ellen, mire a főkapitányság azonnal intézkedett is, s miként? falragaszok által hirdette, hogy koldulni jö-

templom bádög fedelével egy szikla tetején, birtak annyi szépséggel előttem, hogy elmerüljek azok szemlélésében. Merengésből egy hang vert fel, egy dala s hárfa elegicus hangja, melynek csengése egyszerre minden érzékemet érinti.

Betegségem folyamában, midőn a láz eszméletemet elvette, e dal hangját hallám, s mindég valami édes ismeretlen érzelmét fakasztta bennem, a tulfeszített képzelet szemfényvesztésének tartám az egészet, s most, hogy ismét hallám, eleinte megijedtem, hogy visszaestem a betegségbe. Csalódtam volna ismét, rendbeszedém gondolatimat, az értelmet hívtam segítségül és meggyőződtem arról, hogy a dal hangja alólól a kertből hangzik fel.

Kihajoltam az ablakon. Ott látam meg őt először egy nyárfá alatt gyeppadon ülve. — A koszorozott költő eszményi alakját pillantám meg benne, s lelkem odaszált lábai elé egy pillanat alatt, s érzém, hogy képét szívemben fogom viselni, míg eszméletem tartani fog.

Dalolt, ott ülve, s nem tartva attól, hogy meglepettetik, egy durva vászon darab oda volt téve mellé. Arcán — melyen a hóvirág tiszta színe látszott, a női büszkeség megragadó kelleme az értelemmel vegyült össze, a fájdalom szelid, megható kifejezésével. Haja gazdag fonalakban ékíték idomzatos fejét, s középszinét viselte ama világos aranynak, melyben Rubens eszményképeit festi, szeme sem kék, sem barna, hanem a tenger színében ragyogott, melyek felett szabályosan vékony szemöldök hajlott, termete bájjait egyszerű gyász ruha még kiemelte. Elvégezte a dalt, úgy gondolom könnyek toltak szemeibe, mert kendőjével megtörölte arcát, s szorgalmasan kezdett dolgozni. De nem folytatom e lányka festését, félek, hogy tollam torzrajzot készít, holott szépsége felülmúlt minden képzelődést. Meg fogjátok látni, s akkor megíthetitek. A nagy eszmék, mit a tudomány és a szabadság szeretete adott, ki voltak verve fejemből, rövid idő alatt az a változás történt bennem, hogy nem vala egyéb vágyam, mint az ő közelében élni.

(Folyt. köv.)

vőre fogságbüntetés terhe alatt tilós. Köszönjük ez intézkedést is, bár célravezetőbbnek tartjuk vala, ha az élő szóval adatik az illetők tudomására, mert így mindenki olvasta s értesülhetett e parancsról, csak épen azok nem, kiket annak tudása leginkább érdekel, hanem ha már akár mi módon intézkedés tétetett, szeretnők, ha az nem maradna csak írott malaszt; nemcsak a rendesen e célra privilegizált szombat, hanem vásárnapon is nyíltan, rendőrségünk épületétől alig száz lépésre az ugynevezett kis-közben egész délelőtt kiabált egy félig berugott cigányné, s minő pozitúrában? kik arra jártak láthaták! más helyütt legalábbbb a jártabb helyeken városi örök czirkálnak szüntelen, csak itt nem lehet látni soha egyet sem; ugyan ki ne érvényesítse tehát a kiadott rendeleteket? elvárjuk jövőre a falragaszoktól, hogy a mi reájuk íratott exequálják is.

Piacunk felettébb drága! soha ilyen drágaság nem lehet megélni sat. sat. ezt minden ember zugja, hanem az senkinek sem jut eszébe, hogy a drágaság tulajdonképi oka azon körülmény, mert semmit sem kapunk be az utolsó veteményig első kézből, hanem mindent 2—3 árban kell falánk kofáinktól megvásárolni; nem lehetne-e ezen a bajon is segíteni? úgy hisszük igen és könnyen!

* * *

Mult vasárnap délelőtt épen templomba menet alkalmával történt a Széchenyi-tér és piac takarítása. Valóban ennél alkalmasabb időt a közönség bosszantására nem egy könnyen lehetet volna feltalálni. Más városba, az ily nemű tisztogatás még hétköznap is vagy kora hajnalban, vagy épen éjjeli időben történik, csak mi képezzük e részben kivételt; ugylátszik vagy a templomba járástól akarnak elszoktatni, vagy pedig kiereszánja magát veszeklések közt jut odáig: akár mi legyen a cél, kérjük ennek hivatalos közzétételét, hogy így legalább vasárnap délelőttünket zárt ajtónál otthon imádkozhassuk el.

* * *

Annak a piaci sétánynak sem ártana egy kis loscolás, megsepertetés; ezt azonban csakugyan azon hozzáadással merjük indítványozni, nehogy a délutáni vagy estvéli 6 és 10 óra közötti időszak választassék ez operáció véghezvitelére.

Fővárosi levél.

Buda-Pest, 1873. július 3.

Az országgyűlés tagjai szétindulnak néhány hónap pihenőre. Valóban szükséges is a nyugalom, s a kellemes, enyhe zöldbe való menekvés, mert a fővárosi hőség pár

Tarlószatok az angol rendőrség intézményéből.

III.

K. A. Az angol rablók, kiket Carlyle az „az ördög ezredének“ (devils regiment) nevez, 1858 óta, a midőn számuk 160346-ra ment, tetemesen megsaporodott, s mégis ha Anglia államtitkára ma elfogatási parancsot küldene ellenünk a rendőrfőnökhöz, ez kétségkívül képes lenne azt foganatosítani, mert valamennyi a rendőrség folytonos felügyelete alatt áll. Elfogatásukat törvényszerint semmi sem akadályozná ugyan meg, de az egyenes ellentétben állana a nemzet szellemével, hogy valaki pusztán gyanuból személyes szabadságától fossztasék meg. A constablenek csakis éjjel van joga, valamely gyanusan készülő egyénre kezét tenni, az illető még ezen esetben is, ha bizonyítékok nincsenek ellene, szabadon bocsátandó.

Az angol rendőrség taticaja nem a büntetésben, hanem az ártalmatlanná tételben áll, pár esetet említünk, mi már magában elég jellemző.

Egy scót hamisítónak sikerült mindig menekülni a rendőrség kezei közül. Bizonyos alkalommal rájöttek, hogy az éjet egy vendéglőben töltötte, a honnan azonban nyom nélkül eltűnt. A cselédség semmi különösset sem tudott felőle jelenteni, csak egy pinczér emlékezett reá, hogy vendége reggelizés alkalmával jegyzőkönyvét elővevén, bosszankodva látta, miszerint arany ironja el van törve. Ez teljesen elég volt, másnap már fel volt fedezve az aranyműves, kihez megigazítás végett egy oly iront vittek, s a hamisító még azon héten elfogatott.

Londonból egy tolvajcsapat bizonyos alkalommal Manchesterbe indult, miről a rendőrség tudomást szerezvén, még megérkeztek előtt kijelenté távirati uton a vendégeket, s midőn a vonat Manchesterbe ért, azok a felügyelő szobájába vezettettek, hol egyszerűen főlebb csavarták a gáz lámpákat azon kérés mellett, hogy arcukat megtekinteni engedjék. A tolvajok látva felfedezésüket, megszágyenülve tértek vissza.

hét óta szinte kiállhatlan. Az utolsó országgyűlési napok nagyok valának, s nagy különösen június 28 és 30-ika. Az előbbi napon mondá a haza bölcsé Deák Ferencz munumentális beszédjét az állam és egyház közti viszonyokban követendő politikát illetőleg. Az öreg pártvezér már régen nem mondott ugynevezett nagy beszédet s most egyszerre ugyszólván meglepett mindenkit. Meglepte barátait és tisztelőjét hangja erőteljével, s az ifjui hévvel, melylyel beszélt; ellenfeleit pedig ama föltétlen és minden utógondolat nélkül való szabadelvűséggel, mely most is épen úgy lelkesíti, mint akár 40 évvel ezelőtt, meglepte végül, hogy mondjam a világot ama magas és világos nézponttal, melyet ő ez annyira kényes és fontos ügyben elfogal.

Hogy mennyire áthatotta az egész házat a nagy férfi beszédjém, tatja az, hogy midőn szóba jött, miszerint az egész beszéd utasításul adassék az állam és egyház közti viszonyok rendezésére kiküldendő bizottságnak, a képviselők mindnyájan — kivéve a mindig hánykolódó, s a való szabadelvűségnek csak álarczát viselő szélső baloldaliakat — ez értelemben szavaztak, — és épen e szavazás teszi érdekessé június 30-kát. Julius 1-sője szintén szép nap volt, s ezuttal az eddig már oly sok vádaskodást nyert igazságügyministerre dr. Pauler Tivadarra mosolygott a szerencse. A miniszter egy rövidvelős még is ékes beszédben kitűnő előadással verte vissza egyfelől az ellene szórt vádakát, s mondott másfelől szabatos programot a létrehozandó jogi reformokat illetőleg, — beszédjét osztatlan tetszés közt fejezé be az ünnepekt tudós.

Nem tartom érdektelennek fölemlíteni, hogy utolsó időben a legélesebb szakadás, szinte mondhatnám ellenségeskedés ütött ki az ellen zéki két párt között. Az „Ellenőr“ egész határozottsággal tiltakozik, hogy a bal-közép közjogi ellenzék volna s e czímet teljes gunnyal a „Magyar Ujság“ dicső pártjának engedi át, melyet aztán a „Magyar Ujság“ nagy lelki gyönyörrel magára nézve elfogad s véghetlen kicsinyléssel és lenézéssel a másik félre nézve magáénak is vall. Valjon mit akarnak ezek a jeles, ezek a szépszájú szélső urak?

Nemzeti színházunk is bevégzé egy évi működését, s tagjai egy havi nyugalomra tértek (a kik t. i. nem a fáradságos, de jövedelmező vendégszeplést választották,) mint hallom Vásárhelynek Felekinéhez lesz szerencséje, remélem, hogy a közönséget régi híres jó hangulatában fogja találni. A színidény végén két kitűnő ujdonság került színre egyik „Giboyer fia“ színmű Augiértől, a másik „Az élet álom“ dráma Calderontól; az előbbi francia, az utóbbi spanyol darab s mindkettő nagy tet-

szést aratott s hosszú életet jósolhatunk színpadunkon nekik, melyet a darabok benső értéke mellett a mindkét alkalommal tapasztalt dicséretes előadásnak is tulajdoníthatunk.

Curiosunként megirhatom, hogy most a pesti lakókat miféle négy helyen lehet találni, mert otthon az afrikai hőség senkit sem enged maradni; e négy hely: a Duna, a Zugliget, a Margit sziget és a Városliget, a ki tehát találkozni akar velünk, csak tessék a mondott helyeken keresni.

Marosi.

Helyi dolgok.

— **Gr. Szapári Gyula** belügyminiszter meglátogatni készül a királyhágón inneni részeket, s talán még a hét folytán városunk vengéde lesz ő exelentiaja.

— **Városunk lakói** aggódva várják a kolozsvári cholera-híreket, aggódva tekintenek a „Mezőség“ felé, hol mind nagyobb mérvben ragadja áldozatait a pusztító kór. Pedig nekünk a nagy- és kis-szurdék pontini mocsárai felé kellene aggodalommal tekintenünk. Ha városunkra vész következik: az innen fog miázmatikus lehelletével bennünket megrohanni. Városunk értelmiségekben gazdag orvosi kara fölismerte a veszedelem e kutfejét, s mi az oka még is, hogy nem tétetnek erélyes lépések a vész e kutfejének bedugására? Ajánljuk ez ügyet Petelei János ur figyelmébe, ő legjobban ismerheti a bűzhődtség, ragályos kóroanyagok e könnyen veszélyessé válható fészket, álljon a dolog élére, találjon módokat megsemmisítésére, az érdemnek szép koszorúja környezendi hálántékait, ha megmenti városunkat az annyira fenyegető veszélytől.

— **A helybeli** önkéntes tűzoltóegylet szervezetére nézve kiküldött bizottság Z. Knöpfler Vilmos elnöklete alatt megkezdé munkálatait. Nó már így lesz valami belőle.

— **Cholerás világban** élünk, ki-ki úgy segít magán, a hogy lehet. Szombaton bejön egy rakás részeges kaszás s ott a piac közepén összezördülnek néhány polgártársainkkal, miért azt nem tudjuk, elég az hozzája, egyik kaszás a kis zördülés után úgy megüti ellenfelét, hogy annak menten kibugyant a vére. Két városi hajdu állott az esemény színhelyének közelében és rettenetesen kaczagott annak mivoltán. Egy uri ember megszólította, hogy hát lépjenek közbe és akadályozzák meg azt az embertelen és botrányos agyalást. A bátor fiuk azt felelték: „ott tízennégyen vannak kaszával, mi csak ketten karddal, de azt sem szabad kihuzni a tokjából, kö-

is joga van öt börtönébe visszavezetni, mihelyt rosz hirben álló gyanus személyekkel összeköttetésbe lép; mint-hogy azonban az angol közérzület ellene mond annak, hogy valaki pusztá látszat után büntetessék, az ily feltételes szabadon bocsátás legtöbbször a hátralevő fogsági idő elengedésével egyértelmű.

Ezen eljárás sikeres valósíthatásának kérdése a javítási rendszer és javulási képességtől függ. Eltekintve attól, hogy a megszabadulás végett a gonosztevők képmutatókká válnak, s épen a legravaszabbak tudják legjobban bele találni magukat az ujdonsült erényhősök szerepébe, már magában véve az is igen helytelen következtetés, hogy a rendes életű fogoly a börtön falain kívül is olyan leend. Nézetünk szerint épen a javíthatatlanok, kik életük legnagyobb részét a fogházban töltötték, tartják meg leginkább azokuak fegyelmi szabályait, s ha meg is van a kiszabadulóknak a jóakarát, többnyire ismeretlenül elszigetelten állva a nagy városban, a szükség és régi szokásaik oly erősen körülhállozzák őket, hogy azoknak a legszilárdabb törekvés is alig lehet képes ellenállani. De valjon mindez elégséges-e arra, hogy teljesen mellőztessék a rendszerrel együtt minden javítási kísérlet? Épen nem, s épen eredménytelensége mellett bizonyít, miszerint a közbiztonság legerősebb biztosítékát a rendőrség képezi.

Ismételjük: Angliában a rendőrség az, a minek egy szabad nemzetnél kell lennie, nem hatalom az uralkodó párt kezében, hanem a társadalom védereje, melyet csak az félthet, ki amannak is ellensége. S ha valaki kérdené, hogy miként tarthatja fenn magát ily szövetséges nélkül a kormány, válaszuk így hangzik: az által, hogy a valódi szabadság oly erőt adott kezébe, mely nagyobb a rendőrség nagyobb a hadseregnél, s ez nem egyéb, mint a közvélemény rokonszenve.

vetkezőleg semmi közünk nem lehet velők, had verjék egymást. A tisztelt rendőrség felszólítására készek vagyunk ezen ügyről bővebb felvilágosítást is adni.

— **Káálban** bucsu volt vasárnap, szerettük volna, hogy az efféle titulus bibendiket most, midőn oly nehéz idők járnak közegésségi szempontból az illető tisztviselők Magyarország példájára betiltanak.

— **Hétfőn** egy uriasan öltözött egyént fogtak ki halva a Marosból, mint mondják nem városunkból való, s még eddig senki sem tudta felismerni személyiségét. Az ugynevezett Nagyboldogban veszett. Valjon nem lehetne-e valahára beszüntetni azt a rettenetes emberadót, melyet városunk polgárai évenként fizetnek a Marosnak.

— **A szépnem** panaszol, hogy városunk egyetlen üdülő helye a sétatér a kedves órák emlékeztetője, az örök ifjúság e színpada, hol a szereplők a mamák, a virágok, a deákok meg a virginiaák szivarazó kardot csörgető Márs fiak: a nagy pír miatt kiállhatatlanná kezd válni. Ugyan mért szakasszák meg ezen ártatlanoknak üdülő életüket; csak kétszer hetenként kellene megöntöztetni azt a poros ösvényt, s ismét lenne oly élet ott, mint Arkádiában.

— **Igen, nem, igen, nem?** e rejtélyes diplomáciai kérdés megoldásával foglalkozik mostanság Bismárk, ki nem tudja elhatározni, valjon megnyissa-e mullató kertjét a jeleni nyári saisonra vagy se? mi ajánljuk ne habozzon soká, a késedelem semmiben sem volt jó, vágjon neki annyi áldozat után, hátha Sedánt lel! a helyzet — mennyiben az ősz nem sokára beáll, nagyon is komoly, s nem hagy időt fontolgatásra; állítson szolgálatkész serget, kifogástalan batteriákat, finncziális helyzetet, ne csigázza magasra s reméljük a közpártolás általi siker biztosítva lesz!

— **Ismét egy csodabogár.** Közelebből egy a helyi kir. törvényszéknél tartott végtárgyalásra hivatalból kinevezett, védőügyvéd, védenczét csak hogy védelmétől menekülhessen, 2 frtal kiálta meg; valjon ez a jó ur magasztos hivatását tévesztette-e el, vagy affectálásból követte al e draszticus tréfát? nem tudjuk, de hogy eljárása a maga nemében páratlan, azt csak minden ki elhíheti.

— **Megbüntetett háztulajdonosok.** A rendőrség tisztátlanságért megbüntette: Lév Eliást 10 frtig, Szontag Sámuel 5 frtig, Bogosi Ferencet 5 frtig, br. Bánffy Albert házgondnoka megfeddetett, Haigel József és Boér Károly komolyan utasítottak emésztőik kihordására; ezen kívül mások is, részint fogsággal, részint pénzbírsággal büntetettek. Azonban ez nem itt nállunk, hanem Kolozsvárt történt. Valjon a mi rendőrségünk is ezt az utat fogja követni? ezt legközelebb megírjuk.

— **Nagy Károlina,** Ujvárosi Lajosné; Nagy Póli, Konrád Györgyné; Amália. Kis Jánosné; Katalin, Albert Lajosné; maguk férjeik és gyermekeik, nemkülönben az idvezült elhalt testvéreinek: Rózália, Vas Istváné és Anna, Köblös Istváné, gyermekei s több számos rokonok nevében, bánatos szívvel tudatjuk testvérünk kir. törvényszéki irnok: Nagy Lajosnak folyó hó 6-án estvéli 11 órakor, élte 54-ik évében tüdővész következtében történt gyászos kimúltát.

VEGYES.

— **Pályázat.** A kolozs-monostori magy. kir. gazdasági tanintézetnél folyó év november 1-ével betöltendő 12 állami alapítványi és 8 intézeti szabadhelyre ezennel pályázat nyittatik.

Az állami alapítványi helyekért csakis az erdélyi s kaposolt részekben, az intézeti szabadhelyekért ellenben a magyar korona országai bármelyikében született ifjak pályázhatnak.

Felvételi feltételek: legalább 17 éves kor, 6 gymnásiumi vagy 4 reál iskolai osztálynak kitűnő sikerrel lett bevégezése. munkára képes egészséges testalkat s jó erkölcsi magaviselet. — Az állami alapítványi helyekért folyamodók, folyamodványaikat iskolai- és szegénységi bizonyítvány, az intézeti szabadhelyekért folyamodók viszont iskolai és szülők vagyoni állásáról szóló bizonyítvánnyal kötelesek ellátni.

Az állami alapítványi helyekre befogadott ifjak az erdélyi országos alaphól egyenként évenként 150 frt segélyben részesülnek, s lakást, fűtést, világítást ingyen kapnak az intézetben. A szabadhelyekre felvett ifjak egyelőre csakis lakást, fűtést, világítást kapnak ingyen, s a tandíj alól vannak felmentve.

A folyamodások folyó évi aug. 5-ig a kolozs-monostori magyar királyi gazdaság tanintézet igazgatóságához nyújtandók be.

Kolozs-Monostor, 1873. július hó 5-én.

Az igazgatóság.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében az 1873. év július hó 7-én és következő napjain következő ügydarabok fognak előadatni.

(Folyt. és vége.)

I. Tanács polgári ügyekben.

Déési Farkas k. t. r. bíró által.

Koczó Máté Bidiga Györgyné e. egy kaszáló átad. i., Pap Ferenczné s t. Bacsó Zsófia és Kiss István e. tulajdon igény i., Krainik Juon s t. Galacza Simeon e. végrend. érvénytelenítése i., Luriz János Katona Zsófia e. 36 ftt 96 kr. i., Huszár Istvánné és Jánosné Huszár I. Kreiner Katalin e. tulajd. igény. i., Janka V. és Olga Szentpéteri A. és Jarika L. e. tulajd. igény i., Mihályi F. s t. Váradi J. és t. e. zálogváltás i., Kari Imre György Sándor e. 364 szál deszka és 50 ftt i., a raduóthi gr. cath. egyháznak odavaló közönség e. birtokhá. i.

Pogány Károly szí bíró által.

Szabó János Sándor Imre e. per nyilv. i., Kőnczei Károly Kelemen András és György utóda e. haszonb. hátrálék i., Kedves Susánna Téglás István és Gyulai J. e. igényk. i., Duma Irimia Wista község e. öl fák kiadása i., Kiss György Asztalos Istvánné e. kibér. lak elhagyása i., Bardocz Andrásné Foris Rózália Lukács János e. sommás visszah. i., György Ietván s t. Hegedűs Péter e. som visszah. iránt.

II-ik Tanács polgári ügyekben.

Tribusz Antal k. t. r. bíró által.

Krensorán Susánna Szegeorgianu Makaria e. egy lakás és egy tinó i., Virágháti Zs. Nagy P. férj. Varró Gergelyné e. 210 ftt tőke és 204 ftt kamát i., Theiss Tamásnak Gaertner János e. 51 ftt 40 kr. i., Pap József Neiner Fehér Mózes e. birtokhá. i., Krisztia Juon Tormann István e. 6 véka rozs kszgt. i., Rácz Péter Rácz Juon e. papibér mf. i., Lingr István Mártini Márton e. birtokhá. i., Gábor Juon Nicolae Eiven János e. birtokhá. i.

Sándor János k. t. r. bíró által.

Muntyán László Jeles György e. 25 ftt i., Puskás T. P. Vaszi e. 137 ftt i., Veisz Sámuel Rogyina János e. birt. há. i., Jeles Logyin Hersch Farkas e. 40 ftt i., Solka Juon Geberta Tanászi s t. e. négy ökör és két tehén i., Lészai Ferenc Reich Izsák e. haszn. hátr. végrehajtás képpen bi. i., Veres Lajos Fekete György e. 76 ftt i., Nagy János Nagy Máthé hagy. e. fekvők tulajd. jog. elism. i., ifj. Csibi József id. Csibi József e. tulajdonjog i., Valter Mihály és Kádár József Lászlófi Kálmán e. 351 ftt 48 kr. i., Moldován János Enyedi Gábor e. 318 ftt értékű termények iránti ügyben az ügyvédi díjak e., Moldován János és Herbai Helene között leánygyermek kiadása iránti fenforgó perben az ügyvédi díj e.

Petri Ádám k. t. r. bíró által.

Felekán Filip s t. Onofrei Dumitru s t. e. igény i., b. Bánffí Kata özv. Barcsai Károlyné e. urb. kárp. kiut. i., Gergely Péter hagyatéki ügye i., Szalma György özv. Pataki Mihályné e. som. visszah. i., Lőrincz Izsák Lumczes János és neje e. som. visszah. i., Leonhárd András Wegendt István e. 20 ftt i., Ispász Andre Marine Toder e. 2 juh kiad. iránt.

Szolga Miklós k. t. r. bíró által.

Mihály Gligor s t. Biculai Kirilláné e. fekvőség i., Bálint Dénes Killián János e. szerződ. érvénybe tart. i., Székely Gergely Nagy Károly e. szolg. beszűnt. i., Pongrácz János a kolozsvári róm. cath. egyház e. 160 ftt i., Moldován János Lassal György e. ló visszaad. i., Kopitanszki Antal csódt. b. Bornemissza Albert e. 26 ftt i., Lepedát Ilia Blohn Pável e. 20 ftt i., Valiis József Drant Ferenc e. igényper i., Puhl Ignác Torda város községe e. som. visszah. i., Filep György Filep Verona e. som. visszah. i., Incze István Viski József e. 79 ftt i., Kiss Sándor b. Huszár János e. 250 ftt i., Gajzágó Antal Jelen Mihály e. 50 ftt i., Molnár Károly Bonda Mózes e. 68 ftt i., Dénes Jánosné Keresztes Jánosné e. 16 ftt i.

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Sámuel k. t. r. bíró által.

Téglás István e. lopás bűnügye i., Márton Morai e. lopás b. ü. i., Oraszán Salhoria e. suly. test. b. ü. i., Popcia Péter e. becs. sért. i., Kiss István e. test. sért. i., Schmidt János e. nyilv. bánt. kh. i., Mureseán Vaszília e. becs. bizt. kh. iránt.

Vajda Simon k. t. r. bíró által.

Vinufi Elek e. emberölés b. ü. i., Moldován Nicolae e. rablás b. ü. i., Melczér Mihály és társa e. csalás iránt, Antal Konstantiu és társai e. rablás és tolv. i., Titi Marezi e. gyújtás b. ü. i., Fleteriu Juen és társai e. tolvajság i., Dudás Vaszi s társa e. tolvajság i., Petreasa Juon s társai e. gyújtás és tolvajság iránt.

Popovics Szerván k. t. r. bíró által.

Gligore Juon Áron s társai e. test. bizt. kh. iránt, Frun Mihály e. suly. test. sért. i., Chen Antal e. becs. bizt. kh. i., Boldea Mihusa e. becs. bizt. kh. i., Bogorin Petru e. idegen tulajd. gonosz. rongl. kh. i., Rosor János e. test. bizt. kh. i., Geskovics Károly e. becs. bizt. kh. i., Hoda Vaszilie e. test. bizt. kh. i., Sugár János ellen tulajd. bizt. kh. i., Gujus Antalné és társa becs. bizt. kh. i., Pujkán György e. közbizt. kh. i., Laczkó András e. közbizt. kh. i., Aldica Baszliu e. becs. bizt. kh. iránt, Osváth László e. becs. sért. i., Körner Hermine e. becs. bizt. kh. i., Melczér János e. test. bizt. kh. i., Sipos János e. becs. bizt. kh. iránt, Arbe Gergely és társai testi bizt. kh. iránt.

Sztoyka Antal k. t. r. bíró által.

Mihály Mihály lui Lázár e. becs. bizt. kh. iránt, Csonta György e. közintézk. e. kh. i., Stenutz Jakob Jova e. testi bizt. kh. i., Jusztina Mihály e. becs. bizt. kh. i., Zsufka Arsu és Sturza Noivlae e. tolvajlás b. ü. i., Tebán Pantilenom e. testi bizt. kh. i., Muszkán Juon Iuj Petru e. ugyanazért, Stán George e. becs. bizt. kh. i.

Mégai Ferencz k. t. p. bíró által.

Kálmán József e. tulajd. bizt. kh. i., Lendvay Károly e. test. bizt. kh. i., Tatár Máté és társai e. testi bizt. kh. i., Czoppelt Frigyes e. ugyanazért, Issekutz Gyula e. becs. bizt. kh. i., Bogdán Juon és társai e. sulyos testi sértés és tolv. b. ü. i., Nendörfer János és Klotzel Mihály e. rablógyilkosság b. ü. i., Aldea Simeon és társai e. tolvajság b. ü. iránt.

Dósa Miklós k. t. p. bíró által.

Dózsa József e. sulyos testisért. b. ü. i., László József e. suly. testisért. b. ü. i., Nagy Dániel e. ugyanazért, Ilka György és Pap Juon e. testisértés i., Hihu Tamás és társai e. becs. és tetibizt. kh. i., Kirnarin Nicolae és társai e. testibizt. kh. i., Dobó Mária e. becs. bizt. kh. i., Keszler Alfréd és társai e. közerköles. kh. i., Gaurianu Artion e. tulajd. bizt. kh. i., Czehschnitzler Margit és társa e. becs. bizt. kh. i., Kajlan Mihaila és társai tulajd. bizt. kh. i., Kis András e. becs. bizt. kh. i., Péter Istvánné e. ugyanazért, Elekes József e. közbizt. intézk. kh. i., Feleki Sándorné és társa e. becs. bizt. kh. i., Fleseriu Nicolae e. testi bizt. kh. i., Dohotás Mihály e. ugyanazért, Palloczka Lajos e. becs. bizt. kh. i., Gajzágó Tivadar ellen testi biztonság kihágás iránt Hammel Tekla e. ugyanazért, Schwartz János e. becs. bizt. kh. i., Pro-

haszka Ignácz e. test. bizt. kh. i., Zikeli Frigyes e. becs. bizt. kh. i., Balde Frigyes, Paáljános Vilmos és Paáljános Vilmos és társa e. becs. bizt. kh. i., Kresztel Mihály ellen becs. biztonság kihágás iránt, Branschott Annis e. Haupt. György s t. és Gitz Anikó e. ugyanaz i., Bács Niculae e. tulajd. bizt. kh. i., Müller András e. becsület és hivatali kötelesség elleni kh. i., Ferencz Alajosné e. becs. bizt. kh. i., Asb Todora e. ugyanaz i., Marginianu Jakab e. tulajd. bizt. kh. i., Dvorák Lambert e. testi bizt. kh. i., Pap Gyula e. közbizt. intézk. kh. i., Antal Józsefné e. becs. aizm. kh. i., Sütő Istvánné tulajd. bizt. kh. iránt, Schuster János e. testi bizt. kh. i., Toma Juon e. ugyanaz i., Medesán György e. becs. bizt. kh. i., Bontilovich Sándorné ugyanaz i., Murisán Péter és társa e. ugyanaz i., Kasztói Demian alias Nicolae Szimendon Bulgaru ellen becs. bizt. elleni kh. i.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Gruz István k. t. p. bíró által.

Özv. Bereczki Zsigmondné Oláh Sándor e. majorság birtok i., Luka Dumitru b. Löventhal Károly e. urb. természetű kaszáló iránt, b. Kemény György Buburucz Gy. e. egy majorság természetű telekállomány i., ugyanannak Szapleán Simeon e. majorság természetű telekállomány i.

Bécsi tőzsdei árkelet

(július 7.)

5% metallique	68.10
5% nemz. államkölcsön	73.90
1860. államkötvény	102.75
Bankrészvény	984.—
Hitelrészvény	233.50
London	111.75
Ezüst	109.75
Arany	—.—
Napoleon arany	8.88 1/2
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.—
" " " temesi	74.50
" " " erdélyi	74.75
" " " horvát-slavon	00.—

Felelős szerkesztő DOBOLYI SÁNDOR

HIRDETMEY.

(23)

16—*

Népszerű gazdasági munkák.

Kaphatók: Wittlich József könyvkereskedésében Maros-Vásárhelytől.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Irta: Galgóczi Károly.

I. rész általános földművelés ára 80 kr.

II. rész az állattenyésztés ára 80 kr.

Kertészet kézikönyve, utasítás a konyha kertészet, virágművelés és gyümölcs tenyésztés körében, a legújabb kútfők után írták Galgóczi K. és Farkas M. 80 kr.

Magyar méhészkönyv, vagy utasítás a sikeres méh tenyésztésre. Irta: dr. Farkas Mihály. 50 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertész, oktatás a zöldségtermesztésben 50 kr.

Juhtenyésztés és gyapjuismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyítás módjával. 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertés tenyésztés. A magyar gazda közönség használatára: Irta: Dely Mátyás és Mihály. 50 kr.

Apró majorság, vagy a baromfi-tenyésztés czél- szerű módja számos fametszettel. 50 kr.

A bogyár gyümölcsök, u. m. ribizke, köszméte (egres), málna, szeder, eper, borbolya, afonya, boroka, szőlő, füge és granát alma, czélszerű és jövedelmező termesztése. Különös tekintettel a szőlő lugas művelésre. 50 kr.

A dinnye tenyésztés foglalatja és a legjelesebb honi és külföldi csemege fajok ismertetése, irta Dr. Farkas Mihály számos ábrával, ára 50 kr.

A fatenyésztés, olvasókönyv népiskolák használatára, irta: Lukács Sándor, ára 40 kr.

Gazdasági létenyésztés, pályamű, irta: Tompa Béla, számos ábrával, ára 1 ftt.

Az ügyes szakácsnő, legcélszerűbben leírt főzés- mesterség közönségtáru magyar konyhák számára 40 kr.

Legújabb és megpróbáltatott magyar szakácskönyv, útmutató 1044 legjobb ízű étel főzésért Irta. Németh Zsuzsa. 80 kr.

Állatgyógyászat, hasznos házi állataink beteg- ségeinek megismertetése és gyógyítása. Irta: Eisenmayer és Göbel, 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfa ültetés és nyelés körül Irta: Kovács Zs. Ára 1 ftt.

Magyar gazdaszönyv teendői a közéletben, házban és konyhában. Segédkönyv nők és hajad- nok számára. Irta: Medve Imre. 2 ftt.

A váltógazdaság, vagy az okszerű mezőgazdál- szat és falusi háztartás alapelvei. Koszorozott pá- lyamű. Irta: Mártonffy Zsigmond: 1 ftt.

Gazdasági kis tükör a falusi ifjúság számára tandíj és olvasó könyvül. Ára 50 kr.

A szarvasmarha, ennek fajta és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása. stb. stb. betegségei és gyógyításuk. Irta: Engelbrecht Károly. Számos eredeti ábrával, 3 ftt.

Általános baromrovászlási könyv. Irta: Dr. Wágénfeld. 81 külön ábrával. Ára 2 forint 60 krajczár.

Koronás szőlőművelés, Irta Báthi Gábor, ábrákkal 30 kr.